

tijden van zakelijkheid, waarin alles ge- en vermechaniseerd is.

Dit steeds wisselende van de Paaschdata heeft een zekere bekoring en niet het minst voor die geesten, die van rekenen en wiskunde houden. In den loop der tijden zijn dan ook verschillende rekenmethoden en formules aangegeven, die iemand in staat moesten stellen om van te voren voor een willekeurig gegeven jaar de Paaschdatum te berekenen. Hierop zal ik niet nader ingaan, omdat 't anders te veel gecijfer zou eischen; slechts wil ik niet nalaten te wijzen op de bekende „formule“ van den beroemden mathematicus Gauss, die in 1800 gepubliceerd werd, en tegenwoordig in allerlei vakliteratuur te vinden is. Met behulp van deze formules vindt men op betrekkelijk eenvoudige wijze voor elk jaar, zoowel van de Juliaansche als Gregoriaansche stijl, de Paaschdata. De Paaschdata vallen namelijk voor beide stijlen niet samen. Dit is gemakkelijk in te zien aan de hand van bovenstaande definitie: de eerste Zondag na de eerste volle maan na 20 Maart. Daar op 'toegenblik beide stijlen 13 dagen verschillen, valt bij ons 20 Maart 13 dagen vroeger dan in de Grieksch-Katholieke kerk, waardoor Paschen ook anders uitvalt.

Hierdoor wordt het b.v. begrijpelijk, dat we in het boek van Dr. C. Stegenga: „Oude Landen en Steden“, op blz. 111 kunnen lezen, als de schrijver ons een beeld willende geven, van wat er gedurende de hooge feestdagen in de Grafkerk te Jeruzalem te zien is, mededeelt, dat in 1928 op 8 April de Roomsche-Katholieken te Paschdag vierden en het op dienzelfden dag Palmzondag was voor de Grieksch-Katholieken. Paschen viel voor de Juliaansche kalenderregeling toen één week later dan voor de R.K.

Uit dit alles zult u begrijpen, dat er voor het vaststellen van den Paaschdatum slechts twee dingen noodig zijn te weten: 1e Wanneer vallen in een jaar de verschillende nieuwe of volle manen, 2e op welke data is het Zondag.

In onze almanakken en kalenders worden voortdurend eenige gegevens dienaangaande vermeld en wel onder de namen Epacta en Zondagsletter. Over beide een kort woord. Onder Epacta verstaat men het aantal dagen, dat er sinds 1 Januari van een of ander jaar verlopen is sedert de laatste nieuwe maan. Als we dus vinden: Epacta 1932 is 22, dan wil dit zeggen, dat het 22 dagen voor 1 Jan. 1932 nieuwe maan was (op 9 Dec. 1931 was dit ook het geval). Kent men de Epacta, dan kent men alle nieuwe manen voor 1932, daar ze een tusschenruimte van 29 1/2 dag bezitten, dus van afwisselend 29 of 30 dagen en dus ook de volle manen.

De Zondagsletter geeft voor een bepaald jaar den dag aan, waarop de eerste Zondag valt. Een schrikkeljaar heeft twee letters, omdat 't jaar een extra dag bezit. Voor 1932 vinden we de letters CB. De eerste letter geldt tot 29 Febr. Daar C de derde letter van het alfabet is, valt de derde Januari op een Zondag. Dit komt uit de Zondagsletters lopen regelmatig door. Voor 1933 A, voor 1934 G, voor 1935 F, voor 1936 ED, enz. Ook de Epacta's voor achtereenvolgende jaren vertoonen een zekere regelmatigheid. Hierop zal ik echter niet verder ingaan. Heeft men dus Paschen eenmaal vastgesteld, dan is het verder heel eenvoudig om door terug- en verder tellen de overige feest- en gedenkdagen te bepalen. Hemelvaartsdag 39 en Pinksteren 49 dagen na Paschen, enz.

J. M. SMORENBURG.

OPVOEDING EN ONDERWIS

Propaganda.

De Unie „Een School met den Bijbel“ bereidt een krachtige actie voor, ten einde de gedachte van het vrije onderwijs te kunnen propageeren. Er is een enquête ingesteld inzake de toestand van het schoolwezen in 1930. Uit die enquête — zij zal op de linievergadering in de Paaschweek nog nader worden besproken — blijkt al vast, dat de propaganda naar binnen en naar buiten nog zeer noodig is. Naar binnen — omdat er zich hier en daar wel verschijnselen van lauwheid en onverschilligheid vertoonen; naar buiten — omdat onze vijand niet slaapt, maar zich krachtig roert, om aan het vaderland duidelijk te maken, dat de Openbare School eigenlijk de eenige goede school is. Het rapport over bovengenoemde enquête maakt dan ook duidelijk, dat in onze eigen kringen de beginselen moeten verhelderd, de belangstelling moet worden verwakkerd, om allen waakzaam te maken, opdat de vesting door schuldige nalatigheid niet verloren ga.

De propaganda moet zich ook richten op de middenstof, die door onbekendheid met de Christelijke school het oor te licht leent aan de tegenpartij. En op die middenstof richten zich onze tegenstanders met geoorloofde en ongeoorloofde middelen. Ja, ook met ongeoorloofde middelen. Daarvan legt de gehouden enquête ook nog weergeguitenis af. Er was n.l. een vraag ingelascht:

wordt de school met den Bijbel plaatselijk tegen-gewerkt? Daarop kwamen antwoorden in als:

„Bedeeltelijk door 'taanbieden van vast werk aan een gezin met twee kinderen (moeder belijdend lid van de Gereformeerde Kerk, vader Hervormd) en broodroof aan twee gezinnen met drie schoolgaande kinderen. (1 Dreigen met geen vrucht meer mee te geven aan de korenschippers.)”

„Ja, door enkele moderne boeren. Geen Koksaanen in het werk.”

„Hervormde ouders (niet vrijzinnig), die hun brood verdienen op de fabriek, durven om hun brood de kinderen niet sturen.”

„Ja, door b.v. bedreigingen met opvragen van geleend geld, door het ontslaan van arbeiders.”

„Er zijn hier nog werkgevers, die hun boeren dwingen de kinderen te zenden naar de openbare school. Zoo zijn er voor twee jaar menschen komen wonen, vlak bij een onzer scholen. De werkgever dwingt de menschen hun kinderen te zenden naar de openbare school in X. (pl.m. drie kwartier lopen).”

„Een andere boer zond zijn kinderen reeds naar onze school te Y. Maar hinnen een week moesten ze naar de Openbare school in het dorp.”

Een andere vorm van bestrijding is, dat men aan de Openbare School een Christelijk tintje geeft, zoodra er gevaar komt voor de oprichting van een School met den Bijbel.

„Na de oprichting van de Christelijke school wordt godsdienstonderwijs op de Openbare school gegeven door den Openbaren onderwijzer.”

In een andere plaats wordt een sterke propaganda gedreven voor de Openbare school; tweemaal per jaar treedt een spreker op van Volksonderwijs, tweemaal per jaar is er een ouderavond, terwijl in de Openbare school een kinderbijbel wordt gebruikt. Elders wordt in de Openbare school nog uit den Bijbel gelezen.

Tegenwerking ondervindt men ook in de gemeenteraden, waar de oprichting van een Christelijke school wordt tegengehouden en waar de Wet-1920 met tegenzin wordt uitgevoerd. „Een vrijzinnig, vijandig gemeentebestuur werkt bijna nooit anders dan gedwongen door de wet mede.”

„Het bestuur vraagt tegenwoordig als regel aan, wat de wet ons heeft toegestaan. Enkele uitzonderingen, (meestal kleine bedragen) worden toegestaan, met alle andere aanvragen worden we tot het uiterste tegengewerkt. Een aanvraag om leermiddelen (gewone leerboeken voor de schoolkinderen — U.L.O.) dateert al van April 1929 en is in Mei 1930 nog niet afgedaan.”

Mij dunkt, uit een en ander wordt ons wel duidelijk, dat we de propaganda voor de School met den Bijbel nog niet kunnen laten rusten. Als er in onze gelederen al eens de gedachte mocht post vatten, dat we er nu immers zijn met onze scholen, dan kan de waakzaamheid bij onze tegenpartij het ons wel anders leeren. En daarom moeten we aan het werk naar binnen en naar buiten, in de Pers en op de vergaderingen. We laten niets los van wat eenmaal veroverd is en mogen niet rusten, vóór alle ouders, die zulks wenschen, voor hun kinderen Christelijk onderwijs kunnen bekomen.

De leiding van deze propaganda wachten we van de Unie „Een School met den Bijbel“. Dat is de oude organisatie in den strijd. Men heeft wel eens gemeend, dat die organisatie wel kon worden ontbonden. Welnu, ik hoop, dat ieder er in de komende jaren van overtuigd zal worden, dat zulks niet het geval is, omdat ze ons bij de te voeren propaganda een stevige, rustige leiding biedt. Ze kan het land overzien en kent de behoeften van ons volk.

Gr.

G. MEIMA.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

„Die verderfelijke leer“.

Geachte Redactie!

Indertijd las ik niet met instemming het oordeel van C. B. in het Nr van 11 Dec. 1931 over „De Gids“ onder het hoofd: „Zending en Evangelisatie“. Mag ik daar nog even op terug komen? Het boekje zelf is mij onbekend, maar wat C. B. er van zegt, lijkt mij toch niet erg overtuigend. Het zou, volgens den recensent, de algemeene verzoening leeren, evenals „Het Zoeklicht“ e. v. a. Hier wordt nog eens een ongemotiveerd oordeel over „Het Zoeklicht“ uitgesproken, hetwelk al zoo dikwijls van Gereformeerde zijde is gelanceerd en bijna even vaak door den „Zoeklicht“-redacteur op overtuigende gronden is weerlegd. Wie geregeld „Het Zoeklicht“ leest, weet dan ook wel beter. Want dit blad leert de algemeene verzoening niet, maar „predikt het Evangelie aan alle creaturen“ in volkomen Bijbelschen zin. Het ware gewenscht, dat ook onder de Gereformeerde voormannen het gezegende werk van „Het Zoeklicht“ op de rechte wijze werd gewaardeerd.

Aangaande „De Gids“ zegt C. B., dat deze „die verderfelijke leer“ der algemeene verzoening op bijna elke bladzijde duidelijk leesbaar voorstelt. Als voorbeeld daarvan worden dan aangehaald de volgende uitspraken, die voor mij niet het karakter dragen van de genoemde verderfelijke leer.

Zoo b.v.: „God heeft reeds voorlang al wat voor uw redding noodig is, volbracht“. (Hiertegen kan moeilijk bezwaar worden ingebracht, want de Heilige Schrift

leert het duidelijk). Verder: „Hij had u zoo lief, dat Hij Zijnen eeniggeboren Zoon voor u in den dood deed gaan“. (Dit is m. i. in overeenstemming met een bekende strophe uit den Engelenzang en met hetgeen de Heere Jezus Zelf heeft gezegd en voor ons opgeteekend werd in Joh. 3: 16, 17. Tot „de wereld“ behooren toch zeker ook degenen, voor wie „De Gids“ bestemd is). En eindelijk: „Zoodra gij erkent, een zondaar voor God te zijn, en gelooft, dat Jezus op Golgotha's Kruis is gestorven en onder het oordeel Gods is geweest, om ook u zalig te maken, hebt gij het eeuwige leven“. Dit „u“ is gericht tot alle lezers van het boekje, zegt C. B. Dus zonder het voorbehoud van de uitverkiezing. Maar de Heere Jezus sprak zelfs tot de Joden, die Hem vervolgden en Hem zochten te dooden, de woorden van Joh. 5: 24. Ook bij deze toespraak tot verklaarde vijanden wordt de uitverkiezing niet op den voorgrond gesteld, evenmin als door Paulus bij zijn bekend antwoord tot den stobkwaarder (Hand. 16, vers 31).

De leer der uitverkiezing staat vast voor elken Schriftgelovige. Maar het is de vraag, of dit element van het Goddelijk raadsbesluit bij de Evangelisatie op den voorgrond moet worden gebracht, dan wel het ruime aanbod van genade aan een iegelijk (dus ook aan de lezers van het gewraakte boekje), die in den verhoogden Heiland als Middelaar Gods en der menschen gelooft. Zijn de lezers van het boekje door Gods genade zoover gekomen, dan zullen zij het stuk der uitverkiezing ook wel dra leeren verstaan en met iederen begenadigde zuchtend uitroepen: „O, God, wie ben ik, dat Gij mij zulk een groote zaligheid waardig hebt gekeurd! En dat Gij mij, die eertijds Uw vijand was, uit de duisternis hebt willen voeren tot Uw wonderbaar licht!“

God beschikt over vele middelen en wegen om Zijne uitverkorenen tot die dankbare erkenning te brengen. Of de door C. B. gewraakte „Gids“ daartoe dienstbaar kan zijn, is mij niet bekend, maar dat „Het Zoeklicht“ zeer velen tot zegen is geweest, daarvan ben ik vast overtuigd. De eeuwigheid zal het openbaren.

EEN GEREFORMEERDE

die den „Zoeklicht“-arbeid hoogelijk waardeert.

Het is niet mogelijk, in een onderschrift, dat slechts kort kan zijn, breed in te gaan op wat de geachte inzender schrijft. Slechts een paar opmerkingen.

1. De „Zoeklicht“-Redacteur heeft nog nooit aange-toond, en kan dat ook niet, dat hij niet de algemeene verzoening leert, d. w. z. de meening, dat Christus voor alle menschen stierf. Want dat is inderdaad zijn meening. Zooda ik indertijd in een breede studie heb aange-toond en weerlegd. Want die meening is in strijd met Gods Woord. Daartoe verwijs ik den inzender naar het boek van Dr. Kuyper: „Dat de genade particulier is“, en mag ik hem misschien ook bescheidenlijk wijzen op mijn boek: „Geen algemeene verzoening“. Wie het in dezen met „Het Zoeklicht“ eens is, komt in strijd met Gods Woord en als hij Gereformeerd is, met zijn eigen Belijdenis in de Dordtsche Leerregele.

2. Wanneer mijn geachte inzender meent, dat de zin: „Hij had u zoo lief, dat Hij Zijnen eeniggeboren Zoon voor u in den dood deed gaan“ in overeenstemming is met Joh. 3: 16, kan ik hem alleen maar aanraden, eens dien tekst goed te lezen, liefst met behulp van een Gereformeerde uitlegging, of in de genoemde studie van Dr. Kuyper. Dan zal hij wel tot de ontdekking komen, dat die tekst voor den bedoelden zin niets, in het geheel niets, zegt.

3. Ik verbaas en bedroef er me gedurig over (dat zeg ik nu in het algemeen, zonder alleen te denken aan den inzender), dat er tal van Gereformeerden zijn, die blij geven, hun eigen Belijdenis niet meer te kennen en niet meer te weten, wat Gereformeerd is, en Gods Woord op dit punt niet te verstaan. Worden deze dingen niet meer op onze catechisaties onderwezen? Zal er straks een geslacht zijn opgegroeid, innerlijk vervreemd van de Gereformeerde Belijdenis? Wee ons, indien het zoo ware!

C. B.

PERSSCHOUWT

Behoort de familie Van der Schuit in den kermis-draaimolen?

Eens heb ik Docent Van der Schuit zien spelen met een van zijn kinderen. Het kind tolde in het rond, de vader hielp het daarbij, Z.Kerw. versterkte alzoo deze rond-draaiende beweging, systematiseerde die, gaf er leiding aan.

Vraag: behoort dit gezin in den draaimolen, op de kermis?

Onzin — zegt iemand.

Zeker. Maar dan precies dezelfde onzin, als wanneer deze docent — doceeren beteekent: deugdelijk onderscheiden — in „De Wekker“ deze „onthulling“ geeft onder het opschrift: behoort een christen in DE COMEDIE?

Zoo luidde de titel van een boekje, dat in 1881 het licht zag. Niemand minder dan Dr. Kuyper schreef er een voorwoord in en dat eindigt met deze woorden: „Daartoe zegene het de Heere, onze God, Die niet in het „doen spelen of zien spelen“ van rollen een welbehagen heeft, maar daarin, dat wij in het werkelijke leven wandelen zullen voor Zijn aangezicht, oprechtelijk“.

Dr. Kuyper van 1881 staat mij beter aan dan die van later jaren, toen wel tegen het misbruik met een beroep op Calvijn werd gefulmineerd, maar zijdelings het comediespel niet als contrabande werd veroordeeld. Hierom speelde in het blijspel in vijf bedrijven „De Vrek“, dat door het studentencorps van Kampen werd gegeven, J. Waterink (rol, Louis, zijn neef en pupil), C. Bouma (Meig, zijn buurman, huwelijksmakelaar), K. Schilder (Jakob, zijn kok en koetsier) e.a., die nu EERWAARDE heeren zijn.

West c.
meest sc
„Zoo de

Waarsch
een der K
tenminste
ik zelf. Ma
kamerstuk
O.m. de pr
was nog o
Het was es
is gevolgd,
De notulen
wil een m
zullen v

Maar
nog wel
kermis van
is op zijn
eerwaarden
sant heele
teasoren h
Maar col
Calvijn dan
in Kampen
altijd wat
Misachie
spelen wat
indien Z.E
slechts, 663
Tenslotte
ontken —
sche jeugd
De docent
tak springt

Is het
dat beke
(O.V.) en
de tijden
gewoon z
Onderg
schrijver e
als „De W
volksvoorg
namen no
laten hem
inzake die
dan de bl
Br. — w

Dezelfde
Voor g
bond van
een van
deed. Ik
men zo
getrokke
aan die
koste va
hen, die
Wel wa
Bond... te
die evenw
Voorts
tenstaande

Br. — w

Dezelfde

Voor g
bond van
een van
deed. Ik
men zo
getrokke
aan die
koste va
hen, die
Wel wa
Bond... te
die evenw
Voorts
tenstaande

Wel wa
Bond... te
die evenw
Voorts
tenstaande

Alleen
af, wa
dium d
den, n
blazen,
den gr
zelden
dien kri
formeer
De Ce
felicitat
verband
De V
en dan
hun ple
De Ce
De V
en dan

„Men fe
Neen, s
hausch w
schreven
Dat is
schrijver.

Maar al
te verge
a. dat
der drie
dus de
dien gron
den gron
„De Wek
b. dat d
hebben a
in-dogmat
Docent V
gereforme
de) ding

zoo lief, dat hij
ood deed gaan".
bekende strophes
eere Jezus Zelf
d in Joh. 3:16,
er ook degenen,
delijk: „Zoodra
en geloof, dat
t en onder het
te maken, hebt
t tot alle lezers
het voorbehoud
zus sprak zelfs
Iem zochten te
k bij deze toe-
le uitverkiezing
als door Paulus
vaarder (Hand.

elken Schrift-
element van het
te op den voor-
ruime aanbod
aan de lezers
erhoogden Hei-
geloof. Zijn
ade zoover ge-
lezende ook wel-
enigende zuch-
t Gij mij zult
rd! En dat Gij
duisternis hebt

egen om Zijne
te brengen. Of
dienstbaar kan
Zoeklicht" zeer
vast overtuigd.

FEERDE.
heid hoogelijk

ift, dat slechts
geachte inz-
en.

er nooit aange-
algemeene ver-
stus voor alle
zijn meening,
ieb aangetoond
trijd met Gods
naar het boek
er is", en mag
vrijen op mijn
het in dezen
trijd met Gods
ijn eigen Belij-

nt, dat de zin-
gebooren Zoot
enstemming is
aanraden, eens
van een Gere-
studie van Dr
ng komen, dat
et geheel niets.

over (dat zeg-
enken aan den
zijn, die blijk-
kennen en niet
lode Woord op
ngen niet meer
straks een ge-
d van de Gere-
et zoo ware!
C. B.

UWTH

r Schuit in den

en spelen met
a het rond, de
kte alzo de
dia, gaf er lei-

umolen, op de

a, als wanneer
igdelijk onder-
thulling" geeft
en in DE CO-

dat in 1881 het
per schreef er
deze woorden:
ad. Die niet in
ollen een wel-
het werkelijke
licht, oprechte-

ann dan die
bruik met een
naar zijdeling-
rd veroordeeld.
bedrijven „De
Kampen werd
aef en pupil),
lijkmakelaar).
r) e.a., die nu

Wet ons gereformeerde volk wel, dat de fout het
meest schuilt bij eigen leiders? En is het niet waar:
Zoo de priester, zoo het volk".

Waarschijnlijk heeft de docent een programma van
een der Kamper lustrumvieringen gehad. Hij weet er
tenminste nog meer van — inzake de rollen — dan
ik zelf. Maar in dat geval weet hij ook, dat bij dit
kamerstukje heel wat goede mensen aanwezig waren.
O.m. de professoren. En de Kamper dominees: De Wisse
was nog op komst, anders was hij er ook bij geweest.
Het was een gewoonte, die door verscheiden generaties
is gevolgd, zoo goed als zeker ook door student G. Wisse.
De notulen zijn nog na te gaan. De docent houdt dus
wel een massale opruiming van „eerwaarden". Dat
zullen velen nog al wijs vinden.

Maar het is in elk geval dom, dit nu comédie, neen,
nog wel „de comédie" te noemen. Even dom als die
kernis van mij — als ik die ernstig zou nemen. Het
is op zijn „standpunt" ook niet wijs, alleen maar drie
eerwaarden met name af te straffen; hij kon en pas-
sant heele rijtjes gereformeerde dominees, plus pro-
fessoren hebben afgeslacht: niet eerwaard meer!

Maar collega Wisse dan? Nu, die leeft toch wel. En
Calvijn dan, die de „ludi scholares" — dat was het daar
in Kampen — goedkeurde? Nu, van Calvijn kan men
altijd wat maken.

Misschien zal de docent zeggen: ja maar, die andere
spelen waren best, maar dat ééne stuk..., o focit! Maar
indien Z.Eerw. soms aan Molière denkt, bewijst hij
slachts, ook dezen niet te kennen.

Tenslotte, stel, dat er een fout begaan was — wat ik
ontken — is die dan methode? Heeft de apeldoorn-
sche jeugd geen „zonden der jonkheid"?

De docent vraagt verder nog — van de hak op den
tak springend:

Is het waar, wat men publiek durft te schrijven,
dat bekende voormannen in de Gereformeerde Kerken
(O.V.) en in de Anti-Revolutionnaire Partij op geregel-
de tijden in gezelligen, zij het ook besloten kring,
gewoon zijn met elkander een kaartje te leggen?

Ondergeteekende kent het kaartspel niet. Dat de
schrijver echter „Woord en Geest" citeert, spreekt. Maar
als „De Wakker" 't weten wil: ik ken chr. gereformeerde
volksvoorgangers, die ook kaarten. Men moet geen
namen noemen, of het duidelijk doen. Zijn kerkgenooten
laten hem wel schrijven, net precies zoals collega Wisse
inzake die z.g. comédie. Maar de waarheid reikt verder
dan de blik van dezen schrijver.

Br. — wat een geschrijf.

Een verwarrende vraag van Docent Van der Schuit.

Dezelfde auteur zegt in hetzelfde blad:

Voor geruimen tijd is getracht in ons vaderland een
bond van Calvinisten op te richten. Prof. Hepp was
een van de eersten, die het denkbeeld aan de hand
deed. Ik heb direct gevoeld de moeilijkheid, waarin
men zou komen, als Assen consequent werd door-
getrokken. En men kan moeilijk den lof onthouden
aan die mannen in de Gereformeerde Kerken, die ten
koste van alles niet wilden in één bond zitten met
hen, die als niet „gereformeerd" zijn uitgeworpen.

Wel wat wonderlijk, van een bestuurslid van den
Bond... tenzij er verandering mocht ingetreden zijn,
die evenwel niet beleden wordt.

Voorts vraagt dit bestuurslid (hoewel zich „bui-
tenstaander" noemend):

Alleen vraagt men zich als buitenstaander rustig
af, waarom diezelfde mannen, die meenen het palla-
dium der gereformeerde belijdenis zoo hoog te hou-
den, niet even hard, zoo niet harder van den toren
blazen, als aan de Vrije Universiteit op Gereformeer-
den grondslag mannen verbonden zijn, die naar dien-
zelfde maatstaf beoordeeld ook niet thuis hooren in
dien kring, die meent het „non plus ultra" der gere-
formeerde wetenschap gegrepen te hebben.

De Calvinistenbond, neen, dat gaat niet! En, dan
felicitteert men zichzelf, dat men tegen die hersteld-
verbanders gewaarschuwd heeft. Prachtig!

De Vrije Universiteit op Gereformeerden grondslag
en dan laat men rustig die hersteldverbanders op
hun plaats.

De Calvinistenbond, Vreeslijk.
De Vrije Universiteit op Gereformeerden grondslag
en dan doet men een oogje dicht. Sapienti sat.

„Men felicitteert zichzelf", hr. wat een geschrijf.

Neen, sapienti heelemaal niet sat. De „wijze" weet
housch wel, dat over de Vrije Universiteit publiek ge-
schreven is, en volstrekt geen oogje dicht gedaan is.
Dat is maar weer onwaarheid spreken van dezen
schrijver.

Maar al handhaaf ik wat ik schreef, toch hoop ik niet
te vergeten:

a. dat de Calvinistenbond zich plaatste op de basis
der drie formulieren (ook docent Van der Schuit erkende
dus de „hersteld-verbanders" in casu als staande op
dien grondslag), terwijl de Vrije Universiteit niet op
den grondslag der drie formulieren staat (dat weet
„De Wakker" erg best);

b. dat de bedoelde professoren een publieke verklaring
hebben afgelegd inzake hun houding tegenover Assen-
in-dogmatischen zin, terwijl de „H.V."-collega's van
Docent Van der Schuit (in den Bond) al ettelijke on-
gereformeerde (van Assen in dogmaticis afwijken-
de) dingen hadden geschreven, toen ze met Zijn

Eerwaarde broederlijk in zee gingen. Waarheid spreken!
De Docent schreef nog:

Misschien kan het medewerken om de kinderen
des verbonds andere vragen te leeren dan: is dansen
zonde, is comediespelen zonde, is kaartspel zonde,
is bridgeospel zonde?

Er kan hij: is het volk verkeerd voorlicht — en
de onwaarheden laten staan — zonde?

Kwestie-Ubbink.

In de pers van de z.g. „hersteld-verband"-gemeenschap
gaat men nog steeds voort, elkaar te bestrijden inzake
Ubbink's boek. Thans schrijft De Vermaat in „Over-
toomsche Kerkbode":

Als Dr U. het dan ook opneemt voor een ontologisch
realisme heeft hij niet op het oog, gelijk De Aalders
schijnt te denken blijkens zijn art. in „Woord en
Geest", dat bepaalde ontologisch realisme, met zijn
zakelijk-wijzegeerigen inhoud, dat naast het idealisme
zijn plaats opsecht in het hedendaagsch wijsgeerig
denken, waartoe hij zich dan zou bekennen, „met een
argeloos vertrouwen op de werkelijkheid" (art. van
De A. in „W. en G.") d.i. op het empirisch existen-
tieel en waarop hij zijn theologische inzichten zou
bouwen.

Dat dit niet het geval kan zijn, blijkt genoegzaam
uit het feit, dat Dr U. van zijn ontologisch realisme
zegt, dat dit hetzelfde realisme is als „van de Heilige
Schrift, van alle profeten en apostelen, ja van Chris-
tus zelf" (pag. 11).

Later:

Dr U. ziet de Reformatie niet als een gecorrigeerde
levensbeweging, maar als een opstanding uit de
dooden. Men keerde zich af van de scholastiek, van de
ledige woorden en bekeerde zich tot den levenden
God, en daardoor werden alle dingen nieuw, door
de stuwkracht van den levendmakenden geest in
de harten uitgestort.

Daarom ook noemt Dr U. Baco van Verulam de
wijsgeer van de reformatie.

De Buskes vond in deze bewering de Achilles-hiel,
de zwakke stee van zijn boek, maar m.i. geheel ten
onrechte.

En nu het mooiste: in „Woord en Geest" schrijft Dr
J. C. Aalders, dat het heelemaal niet goed was van
Ds Schilder te bewijzen, dat de schrijvers ginds het onder
elkaar niet eens zijn. Nota bene — hij heeft niet eens
gelezen, wat ik schreef, gaat alleen op „inlichtingen"
af. Geen woord verder over die lichtvaardigheid, en —
verkeerdheid.

Voorts citeer ik uit De Aalders' jongste artikel:

Ik geloof niet aan een Calvinistische kennistheorie,
noch aan een protestantsche wetenschapsleer, even-
min als aan een Roomsche wijsbegeerte.

De Aalders was bestuurslid van den Calvinistenbond!
Ook dit nog:

Maar desalniettemin waag ik het, op grond van her-
haalde lezing van zijn boek met toenemende vrijmoed-
igheid, mij ook verwant te voelen met Dr Ubbink.
Ik weet niet, of hij per slot van rekening zooveel
anders bedacht. Misschien is het verschil tusschen
hem en mij enkel maar, dat hem nog het geluk ver-
bleef van een inzicht, dat voor mij onherroepelijk als
illusie gevallen is. Hij staat, wijsgeerig-wetenschap-
pelijk gesproken, nog geloovig, ik sta in dat opzicht
hopeloos en onherstelbaar kritisch.

Nog eens: De Aalders was bestuurslid van den Cal-
vinistenbond! Wie gelooft nu nog, dat de kritiek heeft
doodgedrukt? Die heeft alleen den dood gecon-
stateerd.

Tegenover De Aalders constateert dan weer De Buskes:

Daarom wil ik met mijn beoordeeling voorzichtig
zijn.

Maar aannemelijk zijn in elk geval Dr Ubbink's
beschouwingen voor mij nog niet, tenzij hij ze door
een systematischer en klaarder toelichting aannem-
lijk maakt.

Eindelijk ook nog dit:

Ik beschouw Dr Ubbink volstrekt niet, gelijk De
Vermaat schijnt te vermoeden, als een naïef realist.
Dat heb ik ook nooit gezegd. Maar ik heb er wel zeer
ernstig bezwaar tegen, wanneer Dr Ubbink waarheid
omschrijft als kennis van de werkelijkheid en wanneer
hij zegt, dat ieder mensch het vermogen heeft, de
waarheid te kennen. Wat mij met Dr Ubbink verbindt
is dit, dat het er ook hem uitsluitend om te doen
is, dat wij het Woord van God hooren en niet alle
mogelijke menschenwoorden, dat wil dus zeggen het
Woord, dat alleen door God gesproken wordt en daar-
om ook uitsluitend wanneer God het spreekt gehoord
kan worden. Hier vindt ook Dr Ubbink's waardeering
voor Karl Barth haar rechtvaardiging. Maar Dr Ubbink
wijst toch Barth's theologie om haar dialectiek af,
terwijl ik haar juist om haar dialectiek zou willen
aanvaarden. 'k Geloof, dat wij nooit uit de moeilijk-
heden komen, indien wij het getuigenis „De Bijbel
is het Woord Gods" niet dialectisch verstaan.

Hiermee zijn we dan aan het eind.

Vrijmetselaren.

In „De Standaard" schrijft Dr Sebestyen, blijkbaar
door het blad daartoe in staat gesteld — terecht — in
onmiddellijke aansluiting aan een ingezonden stuk van
een vrijmetselaar, den heer Faubel:

Daarom werd dan de gevaarlijke invloed van de
vrijmetselarij ook in de Hong. Prot. Kerken gevoeld.
Wil de heer Faubel ook op dit gebied bewijzen heb-
ben, dan kunnen wij ze ook leveren. De vrijmetselaars-
predikanten behooren ook bij ons tot de protectors van
het modernisme. Zij hebben een geheime broederschap,
die zelfs in het kerkelijk leven boven die van het

kerkelijke uitgaat en ook in het kerkelijk leven in
vele gevallen duidelijk te voorschijn komt. Is dan
niet begrijpelijk als Prof. W. Heyns, op grond van
zijn Amerikaansche ervaringen in zijn „Gereformeerde
Geloofsleer" (uitgave J. H. Kok te Kampen) sprekende
over de geheime genootschappen, zich op blz. 176—177
uitlaat als volgt:

„Dus stelt men onvoorwaardelijk zijn geweten, dat
alleen aan God mag onderworpen zijn, onder de
macht van het genootschap, dat is: men maakt het
genootschap tot zijn God..." En verder: „...die ge-
nootschappen de plaats willen innemen van de door
God gestichte Kerk..." En verder: „...dat zij door
uitdrukkelijk bedekking en bescherming van elkander
te eischen ook ten koste van het recht, een gevaar-
lijk element zijn in het burgerlijk en maatschap-
pelijk leven. Wie zal zeggen, aan hoeveel samen-
zwering en rechtsverkrachting die genootschappen
schuldig staan om hun doel te bereiken."

En dit zegt een Amerikaansche professor, die nooit
een revolutie en nooit het Communisme heeft mee-
gemaakt! Maar hij weet toch veel, want ten slotte
zegt hij:

„En al deze dingen zijn openbaar. Zij zijn open-
baar gemaakt door mannen wier geweten hen tot
spreken heeft gedrongen, die hun eed hebben ver-
broken, omdat zij de ongerechtigheid er van hadden
leeren inzien, en die ons ten koste van smaad en
verguizing hun onthullingen gegeven hebben in
woord en geschrift, op een wijze, die boven alle
verdenking verheven is..."

Ook voor ons is deze mededeeling van betekenis.

K. S.

BOEKBESPREKING

J. van Andel's commentaren.

Van de zoo gezochte uitleggende boeken van Dr J.
van Andel zal een herdruk verschijnen bij den uitgever
J. H. Kok te Kampen. Reeds jarenlang zijn deze pra-
ctische commentaren van den grooten Schriftgeleerde
uitverkocht. Alleen antiquarisch waren ze zoo nu en dan
als een zeldzaamheid tegen zeer hoogen prijs te krijgen.
Een der langst uitverkochte dezer verklaringen zal nu
dezer dagen 'teerst' verschijnen, en wel Het Evan-
gelie naar de beschrijving van Lukas. Aan
de gemeente toegelicht. De prijs van dit kloekke
werk van meer dan 500 compres gedrukte pagina's is
slechts f 4.50, gebonden f 5.50.

Herdrukken.

De Redactie ontving de navolgende herdrukken, die
ze gaarne in hun nieuwen vorm onder de aandacht der
lezers brengt:

een tweeden druk van: „De eerepositie der
Vrouw", door Dr A. Kuyper, de heruitgave van de
in 1914 gebundelde „Standaard"-artikelen over het stand-
punt, waarop men zich zich onder ons ter beoordeeling
van het vrouwenkiesrecht te plaatsen heeft. Materieel
mogen de verhoudingen veranderd zijn, de scherpe belij-
ning van het principiële heeft voor dezen tijd nog ten
volle haar waardij en daarom is een herdruk van dit
boekje zeker niet overbodig.

een tweeden druk van: „De Boervan het Groot-
hof", door N. W. van Diemen de Jel, het mooie,
echt-christelijke verhaal van den rijken boer Banning,
die zich in zijn hoogheid gekrenkt voelt door zijn
„nauwer", Berend Rustink en daardoor een wrok tegen
dezen koestert (zooals de ander door koppigheid zijn
christenplicht verzaakt), maar door de ontwikkeling der
omstandigheden komt tot het inzicht van zijn ongeoor-
loofde houding en tot een hartelijke en daadwerkelijke
verandering. Het gegeven en de bijzonder goed getee-
kende, locale kleur maken dit boek tot prettige en aanbe-
velenswaardige lectuur.

een tweeden druk van: „Een Kerstnacht voor
Parijs", door N. W. van Diemen de Jel, het ver-
haal van het oude moedertje, dat ondanks bijna onover-
komelijke moeilijkheden, slaagt in haar bedoelen, haar
kerstpakje zelf te overhandigen aan haar zoon, die (het
is in den tijd van den Fransch-Duitschen oorlog) voor
Parijs ligt. Ook dit boek van beslist-christelijken geest
is in zijn eenvoud boeiende en geschikte lectuur.

Deze herdrukken zijn alle uitgaven van J. H. Kok
te Kampen.
een vierden druk, uitgave van de U. M. „Holland" te
te Amsterdam, verscheen van „De Gantelboer", door
A. K. Straatsma, over welken roman ik in „De Re-
formatie" van 21 Jan. 1927 een uitvoerig artikel schreef
en die ik ook in deze nieuwe editie hartelijk ter lezing
aanbevel.

C. T.

Verbetering. In de bespreking van het Jaarboek
van de Christ. Onderwijzersvereniging in Ned.-Indië,
1932, (zie nummer van 11 Maart), werd verzuimd te
vermelden, dat het te verkrijgen is bij den heer J. de
Wit, Park Vronesteyn 20, Voorburg.

C. T.

CORRESPONDENTIE

Herinnering.

5 April a.s. wordt gedisponeerd over het abonnements-
geld voor den termijn 1 April—30 September 1932 (ad
f 2.50 + 15 cts incassokosten). In verband hiernede ver-
zoeken wij onzen abonne's, die er de voorkeur aan geven
het bedrag te remitteren, dit vóór genoemden datum
te willen doen. (Postrekening 38000).

DE UITGEVERS.